

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

AÇIK ERIŞİM VE KURUMSAL AKADEMİK ARŞİV POLİTİKASI

Amaç

Madde 1- (1) Bu politika, Kocaeli Üniversitesi adresli bilimsel çalışmaların, Kocaeli Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenerek bilim dünyasının hizmetine sunulmasına ilişkin usul ve esasları düzenler. Politikanın amaçları şu şekilde belirlenmiştir:

- a) Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına uygun bir açık erişim sisteminin kurulması.
- b) Yükseköğretim Kurulu bünyesinde kurulacak Ulusal Akademik Arşiv Sistemi'ne açık erişim standartlarına uygun veri sağlanması.
- c) Kocaeli Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi ve korunması.
- ç) Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların Kocaeli Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde saklanması sağlanması.

Kapsam

Madde 2- (1) Kocaeli Üniversitesi Açık Erişim Sistemi, üniversite mensuplarının, üniversitede çalıştıkları süre içinde gerçekleştirdikleri ve Kocaeli Üniversitesi'nce doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar. Kocaeli Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nin içeriği aşağıdaki materyallerden oluşur:

- a) Bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler,
- b) Yüksek lisans ve doktora tezleri,
- c) Bildiri ve sunumlar,
- ç) Seminer metinleri,
- d) Teknik notlar,
- e) Proje çalışmaları,
- f) Kitaplar,
- g) Kitap içindeki bölümler,
- h) Ödüllü çalışmalar,
- ı) Patent belgeleri,
- i) Raporlar,
- j) Açık ders materyalleri,
- k) Afiş, video kaydı vb.

Dayanak

Madde 3- (1) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c maddesine göre üniversiteler; bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek için yüksek düzeyde araştırma yapmak ve sonuçlarını yaymakla; aynı kanunun 42/d maddesine göre de kurumun bilimsel ve entelektüel birikimini eksiksiz derleme altına almakla görevlidir. Bu politika, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c ve 42/d maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu politikada adı geçen;

a) Açık Erişim: Araştırmacıların, kamu kaynakları ile üretilmiş bilimsel yayınların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık Internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,

b) Açık Erişim Sistemi: Kocaeli Üniversitesi'nin ürettiği, bilimsel çıktıların dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütünü,

c) Kocaeli Üniversitesi Mensubu: Kocaeli Üniversitesi akademik ve idari personeli ile yüksek lisans ve doktora öğrencilerini,

ç) Arşivleme: Bir üniversite mensubunun bilimsel katkı sağladığı akademik çalışmasının Kocaeli Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde depolanması sürecini,

d) İvedi Arşivleme/Seçimli Erişim: Akademik çalışmaların hakem denetiminden geçmiş biçimlerinin dijital bir kopyasının ivedilikle açık erişim sisteminde depolanmasını (depolanan bu akademik çalışmanın ambargo yoksa hemen, ambargo varsa ambargo süresinden sonra otomatik olarak erişime açılmasını),

e) Kişisel Arşivleme: Bir Kocaeli Üniversitesi mensubunun bilimsel katkı sağladığı çalışmasını Kocaeli Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesini içeren süreci,

f) Ambargo: Araştırma sonuçlarının belli bir süre erişime kapalı olmasını,

g) KOÜ: Kocaeli Üniversitesi'ni ifade eder.

Açık Erişim Sisteminde Yetki ve Sorumluluklar

Madde 5- (1) Kocaeli Üniversitesi mensupları, yayınlarının telif haklarını kendilerinde bırakabilir ya da yayıncılara, yayınlarına en geniş erişim hakkı sağlayacak lisansları teklif edebilirler.

(2) KOÜ mensupları, yayıncının izin verdiği koşullar doğrultusunda yayının ön baskı, son baskı veya yayıncı sürümünün tam metinlerini KOÜ Açık Erişim Sistemi aracılığıyla erişime açarlar. Yayınların KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesi hiç bir şekilde yazarların yayıncı tercihini ve yayın mecrasını sınırlamaz.

(3) Kocaeli Üniversitesi mensuplarının yayına kabul edilen bilimsel çalışmalarının hakemden geçmiş şekli, yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile en geç bir ay içinde KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir. Ancak belgelendirmek koşulu ile, patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra, patent yayını ile aynı tarihte arşivlenir.

(4) Yayınların KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesi yayının yazarı tarafından yapılır.

(5) KOÜ mensuplarının birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmalar KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir.

(6) Birden fazla KOÜ mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın arşivleme sorumluluğu başyazara aittir.

(7) KOÜ lisansüstü tezleri, kabul edildikten sonra, en geç bir ay içerisinde KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir. Ancak belgelendirmek koşulu ile, patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra patent yayını ile aynı tarihte depolanır.

(8) KOÜ mensupları, akademik çalışmalarının son sürümlerinin, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmesini onaylar.

Açık Erişim / Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim

Madde 6- (1) Kocaeli Üniversitesi, araştırmalarını “açık erişim” seçeneği ile yayımlatmak isteyen mensuplarını destekler. Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve depolama seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, “kamuya açık erişim” ve “ambargo süresi sonunda açık erişim” olmak üzere iki başlıkta uygulanır. Ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir.

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı

Madde 7- (1) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, KOÜ Açık Erişim Sistemi'nin işletilmesi sürecinden sorumludur.

(2) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, KOÜ mensuplarını KOÜ Açık Erişim Sistemi'nden haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzları hazırlar, gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

(3) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, KOÜ mensuplarının KOÜ Açık Erişim Sistemi'ne aktardıkları bilimsel çalışmaların üst verilerini Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için KOÜ mensuplarıyla birlikte çalışılır.

(4) Açık Erişim Sistemi çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşma ve işbirliği çalışmaları, Rektörlük onayına sunulmak üzere Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Enstitü Müdürlükleri ve Fakülte Dekanlıkları

Madde 8- (1) Enstitü Müdürlükleri lisansüstü tezlerin KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde depolanması ve açık erişime sunulması için, tezin teslimi sırasında izin formu imzalatılarak tezin basılı ve elektronik kopyaları ile birlikte teslim alır. Enstitü Müdürlükleri, tezlerin ve imza formlarının elektronik kopyalarını, kabul edildikten sonra en geç 1 ay içerisinde KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivler.

(2) Fakülte Dekanlıkları, öğretim elemanlarının, eğitim öğretim yılı sonunda verilen yıllık akademik faaliyet raporlarını Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'na iletir. Fakülte Dekanlıkları, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın incelemeleri sonucunda, akademik faaliyet raporunda bulunan ancak KOÜ Açık Erişim Arşivi'nde bulunmadığı tespit edilen yayınların arşivlenmesi ve telif hakları doğrultusunda açık erişime sunulması için, ilgili öğretim elemanlarına bilgilendirme yapar.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı

Madde 9- (1) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, KOÜ Açık Erişim Sistemi yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Yararları

Madde 10- (1) KOÜ Açık Erişim Arşiv Sistemi ile,

- a) KOÜ yayınlarının elektronik arşivinin oluşturulması,
- b) KOÜ mensupları tarafından üretilmiş bilgilere serbest, kolay, hızlı ve ücretsiz olarak erişim sağlanarak KOÜ bilimsel çalışmalarının daha geniş kitle tarafından tanınması ve kullanılması,
- c) Araştırmacıların açık arşivde yer alan bilimsel çalışmalarının daha yaygın kullanılmasıyla daha çok atıf almalarında yönlendirici olması,
- d) KOÜ tarafından yurtiçinde ve yurtdışında yayınlanan bilimsel çalışmalarıyla her türlü bilimsel etkinliklere yaptıkları katkılardan evrensel düzeyde haberdar olunmasını sağlayarak KOÜ'nün gerçek bilimsel performansının yansıtılması,
- e) KOÜ akademisyenlerinin daha önce yayınlanmamış, ancak bilimsel içerikte olduğu düşünülen konferans ve ders notu gibi bilimsel etkinliklerinin elektronik ortamda yayınlanmasına olanak tanınması,
- f) KOÜ akademisyenlerinin bilimsel yayın yapmaya ve yayımlamaya özendirilmesi sağlanacaktır.

Yayımlama ve Yararlanma Hakkı

Madde 11- (1) KOÜ Açık Erişim Sisteminde bilgi kaynaklarını yayımlama ve onlardan yararlanma hakkı aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir:

- a) KOÜ Açık Erişim Sistemi'ndeki çalışmaların tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve yayının telif hakkı durumuna bağlıdır.
- b) Herhangi bir dergide yayımlanmış veya yayımlanma kararı alınmış çalışmalar, telif hakları doğrultusunda, dergideki formatı dışında KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenebilir.
- c) Telif hakkı üçüncü kişi veya kurumlarda olan yayınlar, yayıncılarla yapılan anlaşmaların koşulları çiğnenmeyecek şekilde tekelci olmayan, geri alınamaz ve tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenir.
- ç) KOÜ Açık Erişim Sistemi'nde yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından yayının verilen yasal izinlerine dikkat edilmesi ve kaynak gösterilmesi bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu

Madde 12- (1) KOÜ Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu, Rektörün veya görevlendireceği Rektör Yardımcısının başkanlığında aşağıdaki üyelerden oluşur;

- a) Sosyal Bilimler Temsilcisi
- b) Fen Bilimleri Temsilcisi
- c) Sağlık Bilimleri Temsilcisi
- d) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı
- e) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığınca belirlenen Kurumsal Akademik Arşiv Sorumlusu.

(2) Kurul, KOÜ Açık Erişim Sistemi uygulamalarını ve politikasını ilk üç yıl içerisinde her yıl; üç yılın sonunda takip eden dönemlerde her üç yılda bir değerlendirir.

Yürürlük

Madde 13- (1) Bu politika, Kocaeli Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- (1) Bu politika, Kocaeli Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

Bu politika, Üniversitemiz Senatosu'nun 9/7/2015 tarihli ve 2015/7 nolu toplantısında alınan 2 sıra sayılı karar ile yürürlüğe girmiştir.